

ผลของการใช้โปรแกรมการพัฒนาทักษะการทำวิจัย ต่อความสามารถ ในการทำวิจัยและความพึงพอใจของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง Effects of Using Research Skills Development Program on Research Ability and Satisfaction of Ramkhamhaeng University Lectures

ชมสุภัค ครุฑทะ / Chomsupak Cruthka

คณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง / Faculty of Human Resources Development,
Ramkhamhaeng University, Thailand

E-mail: cchomsupak@yahoo.com

ดารณี พาลุสุข / Daranee Phalusuk

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง / Faculty of Business Administration, Ramkhamhaeng University,
Thailand

E-mail: daraphasuk@hotmail.com

อริสา สำรอง / Arisa Samrong

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง / Faculty of Education, Ramkhamhaeng University, Thailand

E-mail: arisa_luck@hotmail.com

วาสนา บุตรโพธิ์ / Wassana Bootpo

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง / Faculty of Education, Ramkhamhaeng University, Thailand

E-mail: kookkai.bootpo@gmail.com

พีสสลัณณ์ ชำรงศรีวรกุล / Phitsaran thamrongworakun

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง / Faculty of Education,, Ramkhamhaeng University, Thailand

E-mail: phitsaran4@gmail.com

ประวัติบทความ

ได้รับบทความ 1 สิงหาคม 2562 แก้ไข 25 สิงหาคม 2562 ตีพิมพ์ 30 กันยายน 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถก่อนและหลังในการทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง และความพึงพอใจของอาจารย์ต่อการใช้โปรแกรมพัฒนาทักษะการทำวิจัย ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง กลุ่มตัวอย่างคืออาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบเกี่ยวกับความสามารถในการทำวิจัยและความพึงพอใจของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีค่าความเชื่อมั่น 0.95 และ 0.96 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ การหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า 1. อาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีความสามารถในการทำ

วิจัยหลังใช้โปรแกรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยความสามารถในการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยภาพรวม และทุกด้านหลังการใช้โปรแกรมการพัฒนาทักษะการทำวิจัยสูงกว่าก่อนการใช้โปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. อาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีระดับความพึงพอใจต่อการใช้โปรแกรมพัฒนาทักษะการทำวิจัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

คำสำคัญ: โปรแกรม, ความสามารถในการทำวิจัย, ความพึงพอใจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Abstract

The proposes of this study with quasi experimental research method were to study research abilities and compare of Ramkhamhaeng University (RU) Lecturers then to study satisfaction of RU lecturers after using research skills development program. The subject were 50 RU lecturers. The research instruments used a research abilities and satisfaction for RU lecturers. The instruments were tested for reliability. Cronbach's alpha coefficient of research abilities and satisfaction for RU lecturer questionnaire were .95 and .96, respectively. The researchers analyzed the data collected in terms of frequency, percentage, mean, standard deviation and t-test. The research finding as following; 1. The overall of effects of using research skills development program (RSDP) on research abilities of Ramkhamhaeng University Lecturers at a high level. When considered in each aspect, it was found that opinions were evinced at a high level for all. 2. The research ability of RU lectures after using RSDP was significantly higher than before using program at the .05 level. 3. The levels of satisfaction evinced by the lecturers with the use of the program overall at a high level. When considered in each aspect.

Keywords: Program, Research Ability, Satisfaction, Ramkhamhaeng University

บทนำ

จากสถานการณ์ปัจจุบันการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย มีการกำหนดหลักเกณฑ์ การประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้กำกับกำกับการดำเนินงานการพัฒนาหลักสูตรตลอดจนการจัดการเรียนการสอนและอื่นๆ ให้มีคุณภาพ กลไกสำคัญที่ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องชี้วัดและจัดระดับมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษาอันเป็นสากล คือผลงานด้านการวิจัยซึ่งต้องมีทั้งคุณภาพปริมาณตลอดจนความหลากหลายอย่างเพียงพอ ในบริบทการศึกษาของสังคมไทย ได้นำหลักเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษามากำกับติดตามการดำเนินการ ด้านการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและทันสมัย จากการศึกษาตัวบ่งชี้ที่ 2.1 ที่กล่าวถึงระบบกลไกการบริหารและพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ ให้มีการพัฒนาสมรรถนะอาจารย์และนักวิจัย มีการสร้างขวัญและกำลังใจตลอดจนยกย่องอาจารย์ และนักวิจัยที่มีผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ดีเด่น เป็นการกำหนดให้อาจารย์ต้องทำวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนอยู่ตลอดเวลา สถาบันการศึกษาจึงจำเป็นต้องส่งเสริมสนับสนุนให้อาจารย์ทุกคนทำวิจัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2557)

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาระดับมาตรฐานคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยวันนี้ พบว่ายังอยู่ใน เกณฑ์ที่ต่ำกว่ามาตรฐานเห็นได้จากการที่ถูกจัดอันดับลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเปรียบเทียบกับสถาบันอุดมศึกษาในภูมิภาคใกล้เคียง สาเหตุที่ทำให้คุณภาพและปริมาณของงานวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาไม่สามารถบรรลุเป้าหมาย เกิดจากปัจจัยหลายประการ ซึ่งในรอบการประเมินคุณภาพทางการศึกษามหาวิทยาลัยได้รับผลกระทบเป็นอย่างมากในช่วงปี 2561 เป็นต้นมา (กรุงเทพมหานคร) นอกจากนี้ยังได้แก่การขาดความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัย

การขาดความตระหนักรู้ถึงบทบาทหน้าที่ด้านการทำวิจัยของอาจารย์การขาดการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจที่จะทำวิจัย หรือแม้แต่ภาระหน้าที่อื่นๆ ของอาจารย์ที่รบกวนเวลาในการทำวิจัยเหล่านี้เป็นต้น

มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นมหาวิทยาลัยแบบเปิดซึ่งมีความแตกต่างในตัวผู้เรียน และผู้สอนคือมีระบบ สนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนแบบทางออนไลน์ ทำให้ผู้เรียนมีความหลากหลายทั้งกลุ่มประสบการณ์และ อาชีพ เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่เรียนและทำงานในองค์กรต่าง ๆ มหาวิทยาลัยรามคำแหงตระหนักถึงความสำคัญและเห็นถึงปัญหาต่างๆ ดังกล่าว จึงมีการวางแผนทางเพื่อส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรให้เกิดแรงจูงใจในการทำวิจัย ตลอดจนพัฒนา คุณภาพงานวิจัยให้ดีขึ้น โดยได้จัดให้มีโปรแกรมการพัฒนาทักษะการทำวิจัยในรูปแบบการอบรม เชิงปฏิบัติการ เปิดโอกาสให้บุคลากรโดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์เข้าร่วมโครงการการอบรมจะมีทั้งการให้ความรู้ในวิธีการทำวิจัย และการฝึกปฏิบัติทุกขั้นตอนจริง เป็นการกระตุ้นและสร้างสมรรถนะในการทำวิจัยโดยวิธีการที่ผู้ทำวิจัยจะสามารถสัมผัส ทุกขั้นตอนของการทำวิจัยจากประสบการณ์ตรง

จากการศึกษาสมรรถนะด้านการวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่ช่วยส่งเสริมให้อาจารย์มี ความรู้ ความสามารถ และทักษะในการทำวิจัย ประกอบ 8 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวิเคราะห์ 2) ด้านการสังเคราะห์ 3) ด้านการแสวงหาความรู้ (4) ด้านการวิจัย 5) ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการวิจัย 6) ด้านการใช้ภาษา 7) ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณของผู้วิจัย 8) ด้านคุณลักษณะอาจารย์นักวิจัย (ชมสุภักดิ์ ครุฑทะ, 2555) และดังกล่าวในปี 2562 มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้ริเริ่มโครงการจัดโปรแกรมการอบรมเชิงปฏิบัติการขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะการทำวิจัยของอาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเพราะเป็นกลไกในการพัฒนาหลักสูตรการสอนในมหาวิทยาลัย ดังกล่าวผู้วิจัย จึงสนใจที่จะศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์ของโปรแกรมนี้ โดยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาความสามารถในการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหงเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาทักษะการทำวิจัย รวมทั้งศึกษาความพึงพอใจของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาทักษะการทำวิจัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ก่อนและหลังเข้ารับโปรแกรมพัฒนาทักษะการทำวิจัย
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหงก่อนและหลังใช้โปรแกรมการพัฒนาทักษะการทำวิจัย
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของอาจารย์ต่อการใช้โปรแกรมพัฒนาทักษะการทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง

การทบทวนวรรณกรรม

McMullan et al. (2003) กล่าวว่า สมรรถนะหมายถึงพฤติกรรมการทำงานหรือใช้เครื่องชี้วัดสมรรถนะ ที่ประกอบไปด้วย ความรู้ ทักษะ และเจตคติ สอดคล้องกับ Qiuyan and Qin (2006) ได้รวบรวมข้อมูลและสรุปว่า สมรรถนะเป็นคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพหรือการปฏิบัติงานที่ดีที่สุดในองค์กร ได้แก่ แรงจูงใจ คุณลักษณะ ภาพลักษณ์ เจตคติ ค่านิยม ความรู้ และผลการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับ Selvi (2010) ได้ให้ความหมายว่า สมรรถนะเป็นความรู้และทักษะ รวมถึงประสบการณ์ที่จำเป็นในการทำกิจกรรมในอนาคต ดังนั้นจึง สรุปได้ว่า สมรรถนะเป็นการแสดงออกของบุคคลที่ประกอบด้วยความรู้ ทักษะ เจตคติ แรงจูงใจ และความสามารถ ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มหาวิทยาลัยมีพันธกิจที่กำหนดให้อาจารย์มีภารกิจด้านการวิจัย ที่เป็นบทบาทหน้าที่นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น อาจารย์จึงจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถในการทำวิจัย โดยคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ (2562)

ได้กล่าวถึงสมรรถนะของอาจารย์มหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรตาม สภาการศึกษา มาตรา 49 กำหนดให้ครูต้องมีสมรรถนะ 9 ด้าน ได้แก่ 1) ภาษาและเทคโนโลยีสำหรับครู 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การจัดการเรียนรู้ 4) จิตวิทยาสำหรับครู 5) การวัดและประเมินผลสำหรับการศึกษา 6) การบริการห้องเรียน 7) การวิจัยทางการศึกษา 8) นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาและ 9) ความเป็นครู ทั้งนี้ สมรรถนะที่จำเป็นในการวิจัยจะประกอบไปด้วย การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และวิธีการดำเนินการวิจัย จากการศึกษาของ ชมสุภัค ครุฑทะ (2555) เรื่องสมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยด้วยการใช้เทคนิค เดลฟายโดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาด้านวิชาการและการสอนวิจัย จำนวน 19 คน พบว่า สมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยประกอบด้วย 1) ด้านการวิเคราะห์ 2) การสังเคราะห์ 3) การแสวงหาความรู้ 4) ด้านการวิจัย 5) ด้านการใช้เทคโนโลยีการวิจัย 6) ด้านการใช้ภาษา 7) ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณของผู้วิจัย ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบสมรรถนะดังกล่าวมาใช้เป็นเครื่องมือวัดความสามารถในการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Noe (2013) ได้พูดถึงแนวทางในออกแบบโปรแกรมการพัฒนาทักษะประกอบด้วยการสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ การถ่ายโอนความรู้จากการฝึกอบรม การเลือกวิธีการฝึกอบรมการใช้กระบวนการกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และลงมือปฏิบัติ และการประเมินผลการฝึกอบรม ส่วนกระบวนการวิจัย Evans & Rooney (2011) กล่าวว่า กระบวนการวิจัยประกอบด้วย 1) การกำหนดประเด็นปัญหาหัวข้อการวิจัย 2) การทบทวนวรรณกรรม 3) การตั้งสมมติฐานการวิจัย 4) การออกแบบงานวิจัย 5) การตรวจสอบจริยธรรมในการวิจัย 6) การเก็บรวบรวมข้อมูล 7) การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล และ 8) การสรุปและเขียนรายงานการเขียนวิจัย ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวความคิดของ Noe และกระบวนการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบโปรแกรมพัฒนาทักษะการทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยมีขั้นตอน ดังนี้ 1) หลักวิธีวิจัยเบื้องต้นทางวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ 2) ขั้นตอน การเขียนวิจัย 3) วิธีสร้างเครื่องมือวิจัย 4) ขั้นตอนการขอจริยธรรมมาตรฐาน 5) การเก็บข้อมูล 6) การวิเคราะห์และแปลผล 7) การอภิปรายและข้อเสนอแนะ และ 8) การเขียนบทความวิจัย ทั้งนี้ การฝึกอบรมจะใช้กระบวนการกลุ่มโดยจัดกลุ่มๆ ละ 5 คน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และลงมือปฏิบัติตามกระบวนการวิจัยและมีการประเมินผลหลังจากฝึกอบรม ซึ่งผู้วิจัยนำมาใช้เป็นกรอบในการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหงก่อนและหลังใช้โปรแกรมการพัฒนาอาจารย์ทักษะทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหงดังกรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรต้น

โปรแกรมการพัฒนาทักษะการทำวิจัย
1. หลักวิธีวิจัยเบื้องต้นทางวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์
2. ขั้นตอนการเขียนวิจัย / ฝึกปฏิบัติ
3. วิธีสร้างเครื่องมือวิจัย / ฝึกปฏิบัติ
4. ขั้นตอนการขอจริยธรรมมาตรฐาน / ฝึกปฏิบัติ
5. การเก็บข้อมูล/ ฝึกปฏิบัติ
6. การวิเคราะห์และแปลผล / ฝึกปฏิบัติ
7. การอภิปรายและข้อเสนอแนะ / ฝึกปฏิบัติ
8. การเขียนบทความวิจัย / ฝึกปฏิบัติ

ตัวแปรตาม

ความสามารถในการทำวิจัย
1. ด้านการวิเคราะห์
2. ด้านการสังเคราะห์
3. ด้านการแสวงหาความรู้
4. ด้านการวิจัย
5. ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการวิจัย
6. ด้านการใช้ภาษา
7. ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณของผู้วิจัย

วิธีการวิจัย

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ อาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหรือผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 84 คน (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ข้อมูลวันที่ 17 มิถุนายน 2562) โดยผู้วิจัยกำหนดการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้เข้าร่วมที่สมัครใจเข้าร่วมโปรแกรมการอบรมหลักสูตรโปรแกรมการพัฒนาการทำวิจัยที่สามารถอยู่อบรมได้ตลอดหลักสูตรเป็นระยะเวลา 5 วัน จำนวน 50 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ชุด มีดังนี้ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ โปรแกรมการพัฒนาทักษะการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยของรัฐ 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยมี 2 ชุด ได้แก่ 1) แบบสอบถามความสามารถในการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2) แบบสอบถามความพึงพอใจในการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด (Index of objective congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และความเชื่อมั่นทั้งฉบับด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient Reliability) มีค่าเท่ากับ 0.95

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยายได้แก่ การหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอ้างอิงคือ dependent sample t-test

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. อาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้เข้ารับการอบรมส่วนมากอายุไม่เกิน 35 ปี ร้อยละ 36 มีระดับการศึกษาปริญญาโท ร้อยละ 58 และมีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ ร้อยละ 32 สถานะอาจารย์ประจำหลักสูตร ร้อยละ 40
2. ผลการศึกษาความสามารถในการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหงก่อนและหลังได้รับโปรแกรมการพัฒนาทักษะการทำวิจัย ดังตาราง 1
3. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหงก่อนและหลังใช้โปรแกรมพัฒนาทักษะการทำวิจัย ดังตาราง 2
4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของอาจารย์ที่มีต่อการใช้โปรแกรมพัฒนาทักษะการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ดังตาราง 3

จากตาราง 1 พบว่า คะแนนเฉลี่ยระดับความสามารถของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ก่อนเข้ารับการอบรม โปรแกรมพัฒนาการทำวิจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.58$, SD .42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากเกือบทั้งหมด ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้วิจัย ($\bar{X}=3.84$, SD .82) 2) ด้านการวิเคราะห์ ($\bar{X}=3.61$, SD .50) 3) ด้านการสังเคราะห์ 4) ด้านการวิจัย ($\bar{X}=3.57$, SD .51) 5) ด้านการแสวงหาความรู้ ($\bar{X}=3.56$, SD .51) 6) ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการวิจัย ตามลำดับ ($\bar{X}=3.55$, SD .51) ส่วนด้านการใช้ภาษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.36$, SD .51) ตามลำดับ

คะแนนเฉลี่ยระดับความสามารถของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง หลังเข้ารับการอบรมโปรแกรมการพัฒนาการทำวิจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.30$, SD .39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบอยู่ในระดับมากทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้วิจัย ($\bar{X}=4.37$, SD .51) 2) ด้านการแสวงหาความรู้ ($\bar{X}=4.34$, SD .39) 3) ด้านการสังเคราะห์

($\bar{X}$ = 4.33, SD .43) 4)ด้านการวิจัย ($\bar{X}$ = 4.30, SD .46) 5) ด้านการวิเคราะห์ ($\bar{X}$ = 4.30, SD .48) 6) ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการวิจัย ($\bar{X}$ = 4.31, SD .48) 7) ด้านการใช้ภาษา ($\bar{X}$ = 4.16, SD .60) ตามลำดับ

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสามารถในการทำวิจัยก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการพัฒนาการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นรายด้าน

ความสามารถในการทำวิจัย	ก่อนใช้โปรแกรม		ระดับความสามารถ	หลังใช้โปรแกรม		ระดับความสามารถ
	$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$	SD	
1. ด้านการวิเคราะห์	3.61	.50	มาก	4.30	.48	มาก
2. ด้านการสังเคราะห์	3.57	.51	มาก	4.33	.43	มาก
3. ด้านการแสวงหาความรู้	3.56	.51	มาก	4.34	.39	มาก
4. ด้านการวิจัย	3.57	.51	มาก	4.30	.46	มาก
5. ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการวิจัย	3.55	.53	มาก	4.31	.48	มาก
6. ด้านการใช้ภาษา	3.36	.49	ปานกลาง	4.16	.60	มาก
7. ด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้วิจัย	3.84	.82	มาก	4.37	.51	มาก
โดยรวม	3.58	.42	มาก	4.30	.39	มาก

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการทำวิจัยก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการพัฒนาการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ความสามารถในการทำวิจัย	การทำงาน				t
	ก่อนใช้โปรแกรม		หลังใช้โปรแกรม		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1. ด้านการวิเคราะห์	3.61	.50	4.30	.48	6.550*
2. ด้านการสังเคราะห์	3.57	.51	4.33	.43	7.780*
3. ด้านการแสวงหาความรู้	3.56	.51	4.34	.39	8.258*
4. ด้านการวิจัย	3.57	.51	4.30	.46	8.109*
5. ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการวิจัย	3.55	.53	4.31	.48	8.207*
6. ด้านการใช้ภาษา	3.36	.49	4.16	.60	7.932*
7. ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของผู้วิจัย	3.84	.82	4.37	.51	3.628*
โดยรวม	3.58	.42	4.30	.39	8.664*

*p < .05

จากตาราง 2 พบว่า หลังเข้ารับอบรมโปรแกรมการพัฒนาทักษะการทำวิจัย อาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีความสามารถในการทำวิจัยในภาพรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าก่อนเข้ารับการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีระดับความพึงพอใจต่อการใช้โปรแกรมพัฒนาทักษะการทำวิจัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับได้แก่ ด้านวิทยากร ($\bar{X}$ = 4.24, SD .49) ด้านเนื้อหา ($\bar{X}$ = 4.20, DS .53) ด้านกิจกรรมและวิธีการอบรม ($\bar{X}$ = 4.19, SD .49) ด้านสื่อและ

โสดทัศนูปกรณ์ ($\bar{X}=4.13$, SD .50) ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X}=4.05$, SD .52) และ ด้านอื่นๆ ($\bar{X}=4.05$, SD .46)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจหลังการใช้โปรแกรมการพัฒนาทักษะการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นรายด้าน

ความพึงพอใจของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง	$\bar{X}$	SD	ระดับความพึงพอใจ
ด้านวิทยากร	4.24	.49	มาก
ด้านเนื้อหา	4.20	.53	มาก
ด้านกิจกรรมและวิธีการอบรม	4.19	.49	มาก
ด้านสื่อและโสตทัศนูปกรณ์	4.13	.50	มาก
ด้านการวัดและประเมินผล	4.05	.52	มาก
ด้านอื่นๆ	4.05	.67	มาก
โดยรวม	4.15	.46	มาก

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการพัฒนาทักษะการทำวิจัย ต่อความสามารถในการทำวิจัยและความพึงพอใจที่มีต่อการใช้โปรแกรมฯ สำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง สามารถอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

1. การเปรียบเทียบความสามารถในการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมพัฒนาทักษะการทำวิจัย พบว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีความสามารถในการทำวิจัยโดยภาพรวม และรายด้านทุกด้านสูงกว่าก่อนการเข้ารับโปรแกรมการพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากโปรแกรมการพัฒนาทักษะการทำวิจัยในครั้งนี้ ได้ออกแบบวิธีการอบรมที่พัฒนาทักษะที่หลากหลาย ซึ่งจำเป็นต่อการทำวิจัย ตรงตามความต้องการหลักของมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยการเข้ารับการอบรมช่วยให้อาจารย์ได้เรียนรู้ การแสวงหาข้อมูลในการทำวิจัย มีการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผลการทำวิจัย จากการได้รับองค์ความรู้ จากการบรรยายและแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันตลอดจนได้ลงมือปฏิบัติการทำวิจัย ภายใต้การดูแลของวิทยากรผู้เชี่ยวชาญในการทำวิจัย ตลอดจนผู้เข้ารับการอบรมมีโอกาสดำเนินการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้เข้าร่วมโครงการ และจริยธรรมในการวิจัย การใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูล และการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชมสุภัต ครุฑกะ (2559) ที่ศึกษาศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านเทคโนโลยีของอาจารย์มหาวิทยาลัย โดยภาพรวมและด้านความสามารถในการทำงานหลังการใช้โปรแกรมสูงกว่าก่อนการใช้โปรแกรมการพัฒนาทักษะการทำวิจัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ Alfakih (2017) ที่ศึกษาโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในการจัดทำข้อเสนอสาขาวิชาหลักสูตรและวิธีการสอนภาษาอาหรับ พบว่า นักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมมีทักษะในการวิจัยการจัดทำข้อเสนอสาขาวิชาหลักสูตรและวิธีการสอนภาษาอาหรับดีขึ้นกว่าก่อนเข้ารับโปรแกรม และยังพบว่า โปรแกรมการอบรมที่เหมาะสมสามารถช่วยเสริมทักษะดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. อาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีระดับความพึงพอใจต่อการใช้โปรแกรมพัฒนาทักษะการทำวิจัย ใน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับได้แก่ ด้านวิทยากร ด้าน เนื้อหา ด้านกิจกรรมและวิธีการอบรม ด้านสื่อและโสตทัศนูปกรณ์ ด้านการวัดและประเมินผล และ ด้านอื่นๆ ทั้งนี้ เนื่องมาจากโปรแกรมการพัฒนาทักษะการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีกิจกรรมที่หลากหลายทั้ง การให้ความรู้และลงมือปฏิบัติในการสร้างงานวิจัย การเขียนรายงานการวิจัย รวมทั้งการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อสร้างงานวิจัยที่สามารถนำไปเผยแพร่ได้ในระดับนานาชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชมสุภัต ครุฑกะ (2559) ที่ศึกษา

เกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านเทคโนโลยีของอาจารย์มหาวิทยาลัย พบว่า อาจารย์ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจหลังใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านเทคโนโลยีด้านการวิจัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ Mugabo, Rouleau, Odhiambo, Nisingizwe, Amoroso, Barebwanuwe, Warugaba, Habumugisha และ Hedt-Gauthier (2015) ซึ่งทำการวิจัยเพื่อศึกษาทักษะการทำวิจัย โดยมีวิธีการสกัดตัวแปรที่เป็นทักษะมาจากการทบทวนบทความ 495 บทความ ภายหลังพบปัจจัยที่เกี่ยวกับทักษะทางการวิจัยที่มีแนวทางเดียวกัน 24 บทความ และ 425 บทความไม่สัมพันธ์กัน ด้วยวิธีการสกัดและการวิเคราะห์ข้อมูล (Data extraction and analysis) ผลการวิจัยพบว่า

แนวทางสำคัญของการสร้างการอบรมให้เกิดความพึงพอใจถูกแบ่งออกเป็นสองส่วนคือ ความรู้ของผู้อบรม/วิทยากรที่มีความเข้าใจในเรื่องนั้นๆ และมีความเชี่ยวชาญ จำนวนสิ่งพิมพ์การสนับสนุนจากสถาบันและความมุ่งมั่นส่วนตัวได้รับการพิจารณา และประสบการณ์ที่สอดคล้องกับการกำหนดเรื่องบรรยาย และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสื่อและโสตทัศนูปกรณ์ ซึ่งคณะผู้วิจัยนำเสนอให้มีการตรวจสอบการสร้างโปรแกรมด้วยวิธีสโนบอล กับผู้เชี่ยวชาญในขั้นต่อไปเพื่อทำการตรวจสอบรูปแบบที่ได้จากการสกัดข้อมูล และเสนอให้มีการทดลองใช้

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าความสามารถในการทำวิจัยหลังใช้โปรแกรมพัฒนาทักษะการทำวิจัยสูงกว่าก่อนการใช้โปรแกรม แสดงว่าการออกแบบโปรแกรมสามารถพัฒนาความสามารถในการทำวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรนำวางแผนและพัฒนาทักษะการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อไป และควรบรรจุไว้ในกิจกรรมการปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่
2. เนื่องจากการรวมกลุ่มอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหงอยู่ในสถานที่เดียวกันเป็นระยะเวลานานติดกัน 5 วัน ควรจัดโปรแกรมฯ แบ่งเป็นช่วงๆ สัปดาห์ละ 2 วันเพื่อให้อาจารย์ได้มีการศึกษาและทบทวนวรรณกรรมได้มากขึ้น และสร้างเครื่องมือพัฒนาเครื่องมือได้อย่างมีคุณภาพ และเพื่องานวิจัยที่มีคุณภาพ
3. ควรทำความร่วมมือกับสถาบันวิจัยและพัฒนา และบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อสนับสนุนการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กรุงเทพธุรกิจ. 2560. เช็ครายชื่อ 182หลักสูตร ไม่ผ่านมาตรฐาน ต้องปิดรับนักศึกษาและปรับปรุง. สืบค้นจาก <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/789014>.
- คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ. 2562. มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา. สืบค้นจาก <http://www.education.dusit.ac.th/QA/articles/doc02.pdf>.
- จักรพันธ์ จันท์เจริญ. 2561. “การศึกษาคุณธรรมจริยธรรมสำหรับครูของอาจารย์ในคณะครุศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยกลุ่มจังหวัดร้อยเอ็ดแก่นสารสินธุ์.” วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ 12 (3): 27-42.
- ชมสุภัค ครุฑทะ. 2555. “สมรรถนะที่พึงประสงค์ด้านการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัย.” วารสารมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) 15 (ฉบับพิเศษ): 21-37.
- ชมสุภัค ครุฑทะ. 2559. การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านเทคโนโลยีของอาจารย์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เทคโนโลยีสารสนเทศ. 2556. โครงการฝึกอบรมเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ หลักสูตรการใช้งานฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการสืบค้น. สืบค้นจาก <http://lib.arit.rmutp.ac.th/wp-content/uploads/2013/07/FULL.pdf>.

- เบญจวรรณ เลิศหัตถกิจ. 2556. การสร้างแบบวัดคุณลักษณะนักวิจัยสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พีรพิธ พรหมทอง. 2557. สมรรถนะที่พึงประสงค์ของนักวิจัยในสังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ รัฐ
ประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวนพิศ ศิลาเดช และ มาเรียม นิลพันธุ์. 2561. “การพัฒนาสมรรถนะและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู
โรงเรียนมาตรฐานสากล.” วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี 6 (2): 79-88.
- วรางคณา จันทรังค. 2555. จรรยาบรรณนักวิจัย: แนวทางปฏิบัติ. สืบค้นจาก https://www.stou.ac.th/Schools/Shs/booklet/book55_3/research.html.
- สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ. 2562. แผนแม่บท เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. สืบค้นจาก
<http://www2.nrct.go.th/Portals/0/report/MP2559.pdf>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2560. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579. กรุงเทพฯ:
พริกหวานกราฟฟิค.
- เอกนถน บางท่าไม้. 2562. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับงานวิจัย. สืบค้นจาก <http://www.sc.su.ac.th/knowledge/research.pdf>
- Alfakih, A. 2017. “A Training Program to Enhance Postgraduate Students' Research Skills in Preparing a
Research Proposal in the Field of Curriculum and Instruction Methods of Arabic Language.” **Journal
of Research & Method in Education** 7 (3): 1-6.
- Evans, N. & Rooney, B. 2011. **Methods in Psychological Research**. 2nd ed. London: Sage.
- Mugabo, L., Rouleau, D., Odhiambo, J., Nisingizwe, M., Amoroso, C., Barebwanuwe, P., Warugaba, C.,
Habumugisha, L., & Hedt-Gauthier, B. 2015. “Approaches and impact of non-academic research
capacity strengthening training models in sub-Saharan Africa: A systematic review.” **Health
Research Policy and Systems** 13 (1).
- Noe, R. 2013. **Employee training and development**. 6th ed. New York: McGraw Hill.
- McMullan, M., Endacott, R., Gray, M. A., Jasper, J., Miller, C. M., Scholes, J. & Webb, C. 2003. “Portfolios
and assessment of competency: A review of the literature.” **Journal of Nursing Administration** 41
(3): 283-294.
- Qiuyan, T. & Qin, H. 2006. **Analysis on the competency model of the lecturers in the application
oriented university**. Retrieved from <http://www.seiofbluemountain.Com/search/detail.php?id=1850>.
- Selvi, K. 2010. “Teachers’ competencies.” **Cultura International Journal of Philosophy of Culture Axiology**
7 (1): 167-175.